

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VIII.

Broj 38

"Samoborski List" izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretpisnike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2-25. Na početku cijelog godišnjeg razmjerne više.

Pojedini broj stoji 16 kuna.

Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv.

U Samoboru

21. rujna 1913.

OGLASE prima uprava, a pišta se za petiti redak u redakcioneom dijelu 20 ill. u opštinom 10 ill. Za oglase, koji se više puta uvrštuju, daje se zahtan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu "Samob. lista". Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Teška vremena.

Tužbe na teška vremena ne prestaju. Sto više, sve se jače osjeća breme teških ozbiljnih vremena gdje raste danonice cijena životnim namirnicama, a s ovom pojavom ne diže se uporedo zarada, niti ne namiču nužna sredstva za svagdaje potrebe života.

Ovi pojavi su danas općeno poznati, jer se i općeno opažaju. Ne može dakle ni Samobor biti izuzet iz ovih prilika. Može se pače ustvrditi, da se u njem ova teška vremena opažaju jače negoli u mnogim drugim mjestima. „Naš Samobor sve više propada“ — to je stereotipni vapaj, što ga često slušamo iz ustiju našega općinstva. I ne posve bez razloga. Samobor je uglavnom obrtničko mjesto, a naš mali obrt proživljuje tešku krizu. Uz ova zla vremena, što se svuda osjećaju, a namiču se silom izvanjih prilika, naš obrtnik nalazi se na još težim kušnjama. Ni pored najbolje volje i vještine ne može da se uspiješno boriti protiv svih onih nedača, koje ga bitju. A jednako zabrinjavaju ova zla vremena i trgovca, ekofirma, činovnika i svakog onog pojedinca, koji mora da učestvuje u životnoj borbi.

Da naš Samobor doista ne napreduje, to je istina, pred kojom ne smijemo zatvoriti očiju. Mislimo pod time njegovu materijalnu sranu i sve one uvjete, koji su nužni da se razvije blagostanje u mjestu. Obrtnici nam propada, ekonomijski hubari tako radi ne stabice radnici sita tako i radi elementarnih nepogoda, što ga već nekoliko godina neskorice stiha. Promet je gotevo nikakav, a industrija u većem stilu još nije odobrila Samobor za svoje ne.

Novac, što ulazi u mjesto, jest ponajviše od stranaca, koji ovdje najviše 2-3 mjeseca borave, pa od onih izostala zagrepčana, što ga potiče do nadoljevište vlastivima. Ali i ovač promet sa stranica nije u Samoboru mogao još dugo rasteti, kako bi se to slobodno na našim prirodnim kresovima moglo opravljano tražiti. Jedno je krivo što naši ljudi vole još svijet u strani svijet, negoli na domaću jedinstvu Hrvata, a malda i njihova rođena grada, a drugo je krivo i naš konzervativizam i drugo pismo, da nijesmo mogli još ovo učiniti, što je potrebno za konfort stranaca.

Jedna moderna i higijenska ugradba — vodovod — dobiti doma među tim lipak dobrova, bivali potpuno nem. vido.

Naj mnogi čovjek ne nalazi u Samoboru pravo mjesto, od kojeg bi mogao raditi slobodno i srećno. Takođe pritisak upućujući ga se u svakodnevnog rada i potražujući u drugi

ili bliži svijet. Brojke najbolje osvjetljuju prilike jednoga mesta i njegov procvat. A žalibiože te su brojke po Samobor tako ozbiljan memento, da se valja u njih zamisliti. Statistika pučanstva u Samoboru već nekoliko decenija uporedo pokazuje znatan brojevni pad, a sve je to naravski samoneminovna posljedica svih onih prilika, što smo ih netom spomenuli.

Čekalo se spaša od električne centrale u Rakitiju, i s tim u svezi elektrizovanja željeznicu, koja bi promet stranaca i izletnika snajnije navratila u Samobor; a sve se u posljednji momenat sunovratilo u vodu. Priča se već dugo o vadjenju ruda u susjednim Rudama, gdje bi ne znamo koliko činovnika i obitelji u Samoboru nastavalo, ali od ovih ružičnih nada nije ipak došlo dalje. Prije više godina obećavala se nekakva tvornica sadre, a ostalo je zapravo kod jedne primitivne dačare kraj kolodvora.

No čemu da duljimo. Prilike su da nas i ozbiljne i teške. I zato moramo gledati, gdje nam se i bolji i marijiviji obrtnici sele iz Samobora, i traže privrede u Americi. Ove godine već ih je pošao neki broj, a još uviđek se čuje, da se novi spremaju za njima. I neke naše domaće djevojke zakanile su se otisnuti u svijet, i tražiti zarade i kruha u Americi.

Na mnoga mesta utječu samo teške izvanje prilike; na Samobor i vanjske općene i lokalne — domaće prilike. Jedne i druge ovač su čas vrlo nepovoljne. A to je za našu dvostruku nevolju.

LJUDEVIT ŠMIDHEN.

K otkriću njegove spomen-ploče.

(Nastavak).*

Pod konac g. 1882. potpisano je Šmidhen u opt. zaopćstvu pisanje regulacije Gradne, koje je bilo od velike važnosti ne samo za Samobor nego i za suočenu općinu Podvрh jer je Gradna ne imajući uređena torbita pravila ogromne štete ne samo u mjestu nego i u čitavom samoborskome polju. Za Samobor bitlo je najvažnije pitanje regulacija potesa od kapet glavnoga trga pa do kraja donedalečeg Novoga trga. Na mjestu, gde je danas Novi trg bila je Gradna ne samo svojim običajem krovitom, nego i velikim rezervom koji se je potičivao sve do kuda. U tredini tog prostora bio je stalosten stonjak poput otoka. I krov i rezerv bili su neuređeni i zamuljeni, te je došlo do malo veći vodostaj, da je iz rezervova voda poplavila i zamuljila vrbove i polje isprednju Gradnu i Lestnicku ulicu (danas Čapova).

Regulacijom ovoga prostora bilo je još na putim popravljena s novim trgom

dobio bi se bio prostor zgodan za sajmiste koje je svakako valjalo maknuti sa novo uređenoga i poljepšanoga glavnoga trga.

Ovo se međutim pitanje nije moglo riješiti sada zbog pomanjkanja sredstava, nego je bilo raspravljeno tek naredne godine 1883 u savezu sa cijelokupnom regulacijom Gradne. Kod sjednice, u kojoj se je pretresala nova po Samobor i Podvрh vrlo važna radnja, bio je opet nazračan vel. župan Iv. Vardian, koji je — čini se — veoma cijenio Šmidhenov rad, te tom zgodom u svome govoru izrazio nadu, da će Šmidhen i ovu regulaciju izvesti onako brzo i valjano kao što je i mnoge druge radnje „na korist i poljepšanje trgovštva Samobora jurčudnovatim i hvalevrijednim načinom uredio“.

Cim su sredstva bila osigurana dao se je Šmidhen na posao, produbio je i proširio korito Gradne i učvrstio lijevu obalu jakim zidom od betona, koji još i danas stoji, dok je desna obala bila samo provizorno zaštićena nasipom, koji je međutim takogjer još do danas ostao. Rukav Gradne bio je od-sječen i zatrpan, kanal sa trga produžen do Stigličeva milna, dobiveni prostor poravnan, i tako stvoren Novi trg, koji je kroz dva decenija služio kao sajmiste za blago.

Istodobno s tim radnjama uredio je, Šmidhen i Janindol posjekavši tamo murve koje je zasadio za svoga prvoga načelnikovanja, i zasadivši na njihovo mjestu raznu crnogoricu i uresno grmlje i drveće. Po cijelom Janindolu izvedeni su putovi i uređena žetališta.

Ovdje ondje razmještene su rondelle zasajnjene cvijećem. Na zgodnim mjestima postavljene su klupe i stolovi, ukratko — stvoren je goraki park, takovim se ne mogu podčiti ni mesta veća od Samobora. U Vrbini ispod perivoja uredio je Šmidhen dva vrela, od kojih jedno i sad nosi njegovo ime.

Osim Janindola zasadjena je iste godine crnogoricom i Vrbina, pa djelomične Stražnik i Brezina, sa koje je dao odstraniti već ne-pola trulje kresanje. U to su vrijeme zasajnjeni i mnogi drvoredi po samoborskima ulicama i cestama, te ovani uz Gradnu, dok su murve, zasajnjene za prvo Šmidhenovog načelnikovanja, većim dijelom odstranjene.

God 1884. izveo je Šmidhen jednu svoju davnu osnovu, dao je naime poređani stare drvene općinske međenice, koje su se sterali uz obalu Gradne od Matijačićeve kuće pa do kuće Iv. Budija. Te su međenice bile — tako već spomenutno — leglo ne-opsiliva smrada i nečistih, te je njihovim odstranjivanjem učinjeno mnogo za sanaciju Samobora.

Glavno leglo smrada — klatonica — ostala je na tome mjestu ipak još do g. 1886., premda se je Šmidhen vec 1883. po-brinuo za načire i za mjesto nove klatonice te više puta u opt. sjednicama negativno neophodnu mukdu da se ona lagodi. Nedorastak sredstava nije mu dao prevesti ova mukdu; ona je provedena klatica poslije njegova odstupanja.

Iste godine izveo je Šmidhen i vodovod na vrata Popovčaka do Jurčevke trape-

(sada kuća gdje A. pl. Sulyok), i dao načiniti pomicne kluge za prodaju živeža na trgu. Početkom g. 1885. preuzeti su njegovim nastojanjem opć. gajevi, do tada izdavani u zakup i zanemarivani, opet u opć. upravu. God. 1886. izveden bje konačno rigol i trotoir u Rambergovo ulici.

(Slijedi.)

Fran Hrčić.

* Vidi sl. od 10. 24. i 31. kolovoza, 7. 14. rujna.

Ispravi! U br. 36. navedeno je, da se je otac druge Smidhenove žene zvao Juraj, dok se je u listinu zvao Franjo, te je bio posjednik u Zagorju. Juraj je bio njezin stric.

Vozne tarife na samoborskoj željeznicici.*

Velec. gosp. uredniče!

Molim Vas da u općem interesu izvolite uvrstiti ove retke u Vaš cijenjeni list kao dokaz, kako je samoborska željezница svoj cjenik udesila na štetu trgovista Samobora, a i na svoju štetu.

Za ishodište ocjene cjenika samoborske željeznicice uzel ču pojasni cjenik normalnotračnih željeznic i to cijene za III. vozni razred.

Pojasni cjenik za normalnotračne željeznice ustanovljen je sa 50 filira za 21 km ili sa 2½ filira za svaki km.

Samoborska željezница ubire za vožnju od Zagreba do Podsusjeda 28 filira. Pruga iznosi 9 km, ubire dakle u ime vozarine okruglo 3 filira za km, dakle po km 1½ fil. više nego normalnotračna željezница.

Vožnja iz Zagreba u Samobor stoji za 18 km 90 filira, odbije li se od te cijene ona za vožnju od Zagreba do Podsusjeda 9 km sa 28 fil., to stoji vožnja od Podsusjeda do Samobora za 9 km 62 filira ili okruglo 7 filira za svaki km, dakle gotovo tri puta toliko, koliko stoji vožnja po km na normalnotračnoj željeznicici.

Tu valja još uvažiti uložene glavnice i troškove izdržavanja željeznicice.

Gradnja normalnotračne željeznice stoji prosječno po km 60 do 80000 K. dok gradnja uskotračnih željeznic bez ikakovih terenskih poteškoća, kao samoborska željezница ne stoji niti 1/3 te svote po km a u istom razmjeru stope i troškovi izdržavanja željezničke pruge.

Tomu dosljedno morala bi samoborska uskotračna željezница, koja ubire gotovo trostrukve vozne pristojbe normalnotračnih željeznic, iskazati najveći rentabilitet od svih željeznic u Austro-ugarskoj monarhiji. No ona postizava baš protivne rezultate to jest sa svakim povišenjem voznih cijena porasao je i godišnji deficit, kako to jasno iskazuju bilance tog poduzeća.

Svuda se po svijetu snizuju vozne cijene za lokalni promet do minimuma. Time se povećava promet, prometno sredstvo popularizira i na takav način osigurava rentabilitet. Kod samoborske željeznice radi se protivno, a time se odbija putujuća publika i polučuje svake godine veći deficit.

Uprava Samoborske željeznice spomenut će da mora radi konkurenциje sa južnom željeznicom vozne cijene tako udejavati, da samoborci plaćaju za istu prugu od Podsusjeda do Samobora 2½, puta toliko koliko se za iste duljine prugu od Zagreba do Podsusjeda plaća.

Taj navod ne stoji, jer je ta željezница gradjena jedino za spoj Samobora sa Zagrebom a nipošto za spoj Podsusjeda sa Zagrebom, jer Podsusjed imade anormalnom željeznicom dovoljno sveze sa Zagrebom. Kad bi koncesionar bio zatražio koncesiju za paralelnu željeznicu od Zagreba do Podsusjeda kao konkurenčiju južnoj željeznicu, on ne bi te koncesije dobio, jer država tek u najrjeđim slučajevima dopušta gradnju paralelnih željeznic. — Uostalom i vozna cijena od Podsusjeda do Zagreba t. j. 3 fil.

*) Donosimo ovaj članak, a naravski da da- jemo riječ i upravi Samoborske željeznice ako to ova ushla, jer držimo da stvarna diskusija može biti samo u interesu same stvari. Ur.

po kilometru za uskotračnu željeznicu veoma je nepovoljna, jer je za pol filira veća od one na normalnotračnim željeznicama.

Dospijem li osvijetlit ču u budućem članku razloge dosadašnjem neuspjehu Samoborske željeznice, te navesti sredstva za sanaciju samog poduzeća.

V. Pramberger.

Omaće vijesti.

Sjednica trg. zastupstva ima se sazvati iduće sedmice. Na dnevni red će se staviti: popravak mosne vase i promjena cjenika za vagonje. Za popravak vase prispeje su dvije ponude graditelja vagi iz Zagreba: Knauša i Žukine. Cjenik se mora da promijeni jer je zastario (potječe naime još iz godine 1894) te ne odgovara današnjim prilikama. Dalje se imaju stvoriti zaključci o omedašivanju trg. Šuma, kako to propisuje najnovija naredba zem. vlade, te o gradnji kućice za vašarsko povjerenstvo, koja je već u principu zaključena. Sada će biti predložen zastupstvu troškovnik i nacrt te kućice, koje je izradio tehnički izvjestitelj. Ima se izabrati još primalja te priopćiti više rješenja stiglih na prijašnje zaključke.

O roštarju s kot. pristavom. Kako je poznato, premješten je kot. pristav gosp. Dragan Albrecht u Novi, gdje mu je povjerenja uprava tamošnje ispostave pograđičnog redarstvenog satništva. Tom prilikom priredili su mu njegovi prijatelji u srijedu uveče oproštajnu večer u gostionici Ivice Budija, kod koje se manifestirala iskrena ljubav i poštovanje, što ga je on s potpunim pravom uživao nesamo među svojim znancima, nego i u svim krugovima, s kojima je dolazio u dodir.

Gosp. Albrecht ostavlja u Samoboru glas savjesnog upravnog činovnika, te vrijedna i simpatična čovjeka i prijatelja. Sto se nas napose tiče, moramo istaći, da je g. Albrecht vrlo često suradivao u našem listu i s najvećom nam pripravnosti bio na pomoći. Želimo mu od srca najbolje na novom službownom mjestu te svaki napredak u daljioj njegovoj karijeri.

— Novi kot. pristav g. dr. Dragutin Alković prispije i preuzeo uređovanje.

Završni opć. računi za god. 1911. Radi pregleda završnog računa za god. 1911. koji još nijesu pregledani, odredjena je bila po trg. poglavarstvu sjednica računarskog odbora za dan 17. rujna 1913. u 9 sati prije podne. Na nju su pozvani članovi računarskoga odbora g. Gjuro Franceković, Fran Hrčić, Franjo Oslaković, Mijo Noršić, Ante Razum i Franjo Reizer ml.

† Milutin Novaković, blagajnik općine Podvrh u Samoboru, umro je ovdje u četvrtak u noći nakon duge i teške bolesti u 32 godini života. Pokojnik je bio vješt i marijiv opć. činovnik, koji je uza sav zapret bio i imao sa blagajničkim agendama opsežne općine podvrške, ipak savjesno i točno izvršavao svoje zvanice poslove. Ostavila udovicu Paniku rođenu Pajnić i dvoje neopskrbljene sitne djece. — Sprovod pokojnikov, komu je neumitna sušica prekinula prerano nit života, bio je jučer prije podne uz sačešće općinstva i činovništva. — Bit će mu laka smrća.

† Franjo Lamot. Ugasnu tihu jedan mlađi, nadobudni život. Franjo Lamot gimnazijalni profesor u Dervanti u Bosni umrije u petak ujutro u kući očinskog u 28 godini života. Iza kratka bolovanja po dieže patnjama jedan život, koji je još puno mogao dati svomu narodu u službi nastavnika, kojog se posvetio svom ambicijom svoje duše. Učio je marijivo slavistiku, smrlio ispite i pregnutljivo vršio već više godina učiteljsku službu. Netom mu stiže dekret, da je unaprijeđen za profesora, i nadje ga u krevetu iz kojega ne izađe više. Sprovod mlađoga pokojnika čija prerana smrt izazva puno iskrene sačuti, bit će danas poslije podne u 1/2 4 sata. — Pokoj mu vječni!

Zdravstveno-redarstvo pregledavanje krčama i gostiona. Krčenja

obič u Zagrebu izdala je odredbu o zdravstveno-redarstvenoj pregledbi krčama, gostionica, pekarna, mesara, kavane i t. d.

Redarstveni i liječničko zdravstveni nadzor nad tim i sličnim institucijama pripada općinskim poglavarstvima, a dužnosti nadziranja ovog postupka pripada u dužnost kot. oblastima. Vanjske općine imaju ovu vršiti prigodom drugog svog uređovanja, a ne zasebno. Izuzetak čine samo slučajevi hitni i važni, ali i tada valja putovanja spajati i gledi drugih upravnih poslova.

Kot. su oblasti pozvane, da upute opć. poglavarstva na točno i savjesno vršenje ovih dužnosti.

Gradnja vodovoda. Kako je rok za prijavu zakupa radnja određen do 25. o. m., to bi se zemljoradnjama za vodovod imalo započeti početkom listopada.

Zimski vozni red. Uprava Samoborske željeznice izdaje novi vozni red, koji staje na snagu s 1. listopada. Dosadašnji vlakovi, kojih je doista ovog ljeta bilo napretek, reduciraju se na 4 vlaka iz Zagreba i 4 iz Samobora.

Novi vozni red jest ovaj:

Odlazak iz Samobora u 6 i 9¹⁰ prije podne, 1¹⁰ poslije podne i 7³⁰ uveče.

Odlazak iz Zagreba u 7²⁵, 11²⁵ prije podne, 2²⁶ poslije podne i 7²⁰ uveče.

Osim večernjeg vlaka svi vlakovi počinju do kolodvorske ceste, te polaze odanje.

Užasna oluja u samoborskom kotaru. U petak oko 1/2 7 sati na večer nadvili se u tili čas gusti tamni oblaci nad Samoborom. Orkanska komljava začula se izdaleka i približavala se sve jače. Slijedio je bijesak za bijeskom, neprestano bez prekida. Ni najstariji ljudi ne spominju se ovakog bijeskanja. Orkan je potrgao mnogo drveća, a Gradna je izšla iz korita i poplavila prirod. Nevrijeme trajalo je nešto preko pol sata i nanjelo u okolici užasnu štetu. Tako su posvema uništeni vinogradi u Cerju, Končići, Molvicama, Budimu, Kladju, Kalinovici (Srebrnjaku) i Sv. Nedjelji. Kod župnoga dvora u Sv. Martinu isčupao je vjetar 72-godišnji prekrasni bor, te ošteto voćke i gospodarske zgrade. Kod župnoga stana u Sv. Nedjelji porušio je vjetar dva sjenika. U Rudama i Braslovu orkan je također pustošio nemilice. Šteta je silna u cijelom kotaru, pa narod s očajem i zebnjom u duši gleda na uništeno svoju muku i trud.

Razredjenje težadbane vrste. Javili smo da su protiv razredjenja zemljista prema težadbenoj grani prigovor stavili jedino općina Samobor, te u svem 3 posjednika u Samoboru.

Uslijed ovih prigovora izdalo je u četvrtak na dotična zemljista povjerenstvo, koje je sastojalo od kr. finansijskog tajnika M. Häuslera, opć. bilježnika Tršimskoga, te zast. Heroega i Razuma. Povjerenstvo je ispitalo prigovore utučitelja, te je rezultat bio taj, da će biti pretčini dio čestica dotičnih posjeda snižen u niži razred, jer su se dokazali prigovori utučitelja opravdanima.

Proti razredjenja stavio je prigovor još i g. Levičar, ali je otpušten radi zaklanjanja, budući da je rok za opotrage bio određen od 16. ožujka do 14. travnja.

Ispričano je mjesto primanja. Dalje je zamojila za podjeljenje ispričanog mjesto primanja Danica Stelina iz Zagreba, a dosadašnja primanja Katica Perol-Urbanić, koja je već drugdje mjesto dobila, želi ponovo stići ovo u Samoboru, te je i ona podnijela molbu.

Narubba opć. pjesaka. V. Kopsa iz Kostanjevice naručio je iz opć. pješčanika 15 kamenara pjesaka.

Molba za odstup općinskog zem. Štitnika. Gjuro i Franjica Herceg u Samoboru zamolili su za odstup opć. zemljista u površini od 100 četvrt. hv. kojih se nalazi više njihova posjeda u Gornjem kraju, kroz broj 14 i 16. Molje da im se naznače uvjeti, uskočiće biti im općina odstupila taj dio zemljista. Molba dolazi pred sjednicu trg. zastupstva.

Zdravstvena vijest. Primarni Bivši opć. pisar Mijat Lumbarević, koj je bio kako je počeo ovdje učiti i kasnije radio radi pro-

nevjerena izagnan je po kr. kot. oblasti iz Samobora, jer da se je nalazio bez zanimanja u Samoboru, a oblast je znano bilo, da je rečeni već prije radi zločina pronađen u nekoliko mjeseci tamnica, a radi zločina teške tjelesne ozljede opet bio zatvoren u ugarskim tamnicama. Kotarska oblast izagna ga kao „osobu bez zanimanja, opasnju po tudi imetak i život”, i dala otpremiti pod sigurnom pratnjom u zavičajnu općinu.

Dozajemo, da se je tom prilikom za Lončarevića zauzeo telegrafski kod zemalj. vlade bivši načelnik i biližnik Josip Cop.

Statistika sajma. Na tjedni sajam 13. o. m. dotjerano je 378 kom. svinja, od čega je prodano 97 komada.

Umrli u Samoboru od 14. kolovoza do 21. rujna.

Dragutin Snidarić, dijete posjednika, 5 mjeseca, Gornji kraj br. 13, od slabosti.

Milutin Novaković, opć. blagajnik, 32 god. Rambergova ulica, od tuberkuloze.

Franjo Lamot, profesor, 28 godina star, Livadičeva ulica 12, od tuberkuloze.

Pijte Franckovu kavu Sveučilišni profesor Dr. Schmiedeberg iz Strassburga ustanovio je znanstvenim istraživanjem, da cikorija sadržaje u sebi osobito vrijedna svojstva, koja djeluju proti otrovanju, te sprečavaju gnjilobu.

S toga može samo koristiti, ako se sada u ovo vrijeme piće izvarak Franckove kave umjesto vode.

U jednu litru vode kuha se 15 grama Franckove kave 3 minuta, nakon procijedise izvarak, te tada može se piti vruć ili ohlađen; on gasi žedj, osobito prija, te je vrlo jeftin.

Gospodarstvo.

Prijava ovogodišnjeg priroda od grožđa. Rok za prijavu priroda ovogodišnjeg mošta radi oprosta od poreza istekao je s 15. o. m. U svemu je u trg. općini Samobor stiglo 126 prijava vinogradara, koji su zatražili oprost poreza za vino, što će ga imati za kućnu porabu.

Zaključeni popis predan je voditelju vanjskog povjereničkog kotara kr. finansijske strafe u Zagrebu.

Zloporabe kod ribolova. Upravitelj ihtioške sekcije prirodoslovnog društva u Zagrebu podnio je zem. vlasti Izvještaj o svojim opažanjima o praktičnom provadjanju zakona o ribarstvu u slatkim vodama. Opozio je tom prilikom, da se ustanove pozvane za veliko krše. Tako se ne drže lovostaje a love rihe ispod najmanje propisane mjere; dalje hvataju ribari i obalni žitelji ribu a da nemaju ribolovnice, pri čem je i to opaženo, da žiteljstvo upotrebljava nedopuštene ribarske sprave i sredstva (balukat), a u vrijeme poplave da se mrežama i pleterima spričava ribama povratak u korito vodista.

Uslijed ovih opažanja, odredila je kr. zem. vlast u interesu racionalnog ribogojstva da nadležni organi imaju strogo biti, a se zakonske ustanove vrše, a roti prekratljima da se najstrože postupa.

Način trga. Posljednje nedjelje bilo je na našem trgu doista živahno. Osobito je mnogo bilo krušpira, kojeg su dovezli po najveći iz susjedne Kranjske. Ovaj se prodavao vagon po K 180 do K 220. Voz buča prodavao se prolije sedmice prema vjetri od 5 do 10 K, sijeno 100 kg. 6 K, slama u istoj količini od 3 do 5 K. Vagan kulturose stajao je K 8 do K 10.

Cijene gorivom drva sve više rasne. Običan vos drva, bio mu ga seljaci prodavali još nedavno po 8 ili 10 K danas je reda i na K 14.

Radnje kod vodovoda.

Mi smo već unaprijed pozvali sve interesante krugove gledajuće ponude za iskapanje zemlje za vodovod, da se prijava kod građevnog odjeljka zem. vlasti. Sada je izdane u „Novosti Novinama“ oglasa, u kojima se podrobitnije spominju svjetli se potrebno pre-

uzeća ovih radnja. Radi obavještenja našeg žiteljstva prenosimo ovdje ovaj jeftimbeni oglas.

Za novi vodovod u Samoboru imade se kopati jarak dug okruglo 13.400 m. Jarak će se kopati od izvora pod Velikim Oštrcom do prof. 8 u Braslovju koje kroz polja, koje pak općinskim putem, odovuda t. j. od prof. 8 do glavnog trga (Trg Leopolda Salvatora) u Samoboru zemaljskom cestom Jaska — Samobor, te konačno ulicama trgovišta Samobor. Duljina cijelog vodovodnog jarka iznosi okruglo 13.400 m.

Dubljinu vodovodnog jarka ima biti na svim potezima u pravilu 160 m, a širina u dnu najmanje 060 m, u vrhu najmanje 080 m, a valja ga izvesti prema uzdužnom prosjeku, odnosno prema dubljinama zadanim pogradjevnoj upravi:

Pozivaju se svi oni, koji bi htjeli iskop tog jarka preuzeti, da svoje ponude podnesu kr. hrv. slav. dalm. zemaljskoj vlasti, odjelu za unutrašnje poslove, nova vladna palača, II. kat, sobe broj 32 najkrsnjedo 25. rujna t. g. s oznakom „Ponuda za iskop jarka za vodovod u Samoboru.“

Ponuda se može ostaviti za iskop cijelog jarka, ili pojedinih dijelova od najmanje 2000 m duljine.

Kod ponuda na pojedine dijelove treba što točnije označiti, gdje se dotični dio nalazi.

Cijene se u ponudi imaju staviti za iskop jednog tekućeg metra duljine normalno dušokog jarka.

Eventualno potrebne veće ili manje dubljinu obračunavat će se od 10 do 10 cm., pak j. stoga potrebno naznačiti u ponudi i cijene za veće ili manje dubljinu za svakih 10 cm. razlike.

Nakon položenja vodovodnih cijevi imade se jarak zatrpati. Zatrpanje se obavlja u slojevima od 30 do 30 cm, te se svaki sloj mora dobro nabijati. U najdonji sloj oko cijevi, i onaj do 30 cm iznad cijevi, mora doći birani sitni materijal.

Najnoviji sloj mora odosgor biti uredno zaokružen.

U ponudi valja napose navesti cijenu za zatrpanje po jednom tekućem metru duljine jarka.

Posebne jamčevine ne treba položiti.

Aleksandar Kešec. (Karlovac):

U garnizonskoj bolnici.

(Svršetak).

Ej, u službi je on, dosadno je njemu kao vragu na kruški. — Nema on na koga da se dere; nije to kasar.

Na jednom podiže glavu i surovo se izdere:

— Ej, šta ti tu radiš, stara?

Na ulazu u perivoj ukazala se zgrbliena starica u trošnom seoskom odjelu i s malim svježnjicom u ruci. Bijedno je pogledala u surovog vojnika i s velikim mu strahopuštanjem odvratila:

— A tražim jednoga, sinko.

— A kojega to jednog, surovo će vojnik, isprisiv se pred njom kao gora:

— Tražim onog, kog je zmija ujela, sinko.

— A onog? — Pa eno ti ga tamo na klupi; odguraj se do njega.

Bijedna se starica gase i podje ljubeznim i ponosnim smješkom prema klupi.

Ivo je prepoznao svoju majku. Nijemo, nu nasmješljivo gledao je u nju. A i starica je časom stajala pred njim smješkajući mu se nježno.

Oni se razumijevaju.

— Hej, ti, izdere se sada inačični vojnik, pa ponudi si majci, da sjedne.

— Sjedite, majko, Ivo će sud, što tui do mene spomenite.

Starica se optla.

VI.

Otkrenuli se jedno drugome i tih se šaputahu. Šaput im briješe isprva isprekidan susuzanjem radi prolaznika. Nu sve pomalo postajao je čivili, bezobzirniji i sinak i majka govorila si toplo i barko.

I govorči majka i priznajući mu o kuci o oca, o sestrama, o krevetu, konjima, poljima i t. d. sve gleda u nj i snosi i majci i priznajući — hajek li joj je mali sinak.

— Ko slabiji s' mi nešto, Ivo, nego prije kad te pohodih.

— A, majko, pumpali s' mi želudac nešto mi ko i u njemu usfalilo.

Eh, eh, pumpali, Bože moj, uzdahne majka gledajući u nj sa puno boli.

— A, pa nije men', majko pa, pa, baš mi je i ko malo bolje.

— Je li? — E, kad bi Bog dao, uzdahne opet ona; a eto sam ti i ko nešto donijela.

Rekavši to turne mu svježnjič u ruke šapućući mu toplo, kao malom djetetu — na uzmi' pa ij, ij; maja tvoja misli na te i danju i noću. Misli, misli. — I odjedamput pokriv si pregačom suho i izmoždeno lice, brižne u gorki plać.

A sin ju je grlio i tetošio oko nje i govorio joj, kako je njemu sad već dobro

— da, majko, svi mi vele, da je sad dobro. A još mu vele, da će prije reda kući, a onda, — samo ne plakite majko, a onda —

I majka se umirila. Nabujalo njeni srce provalilo je. Sad se je opet sieglo. Puna nježne ljubavi svrne i opet pogled k sinu i poče mu istom štogod da lepa.

Tad će on odjednom živje:

— Majko, što nema Mare? — Ja sve mislim, reko, doći će; — pregorit' će, pa će doći.

Majka se ponešto lecne. Sa nekim strhom ogleda se oko sebe i poče mu govoriti čvrsto ga držeći za ruke:

— Ne misli, više, sinko na nju. Došao onaj Marko iz vojništva. E, tri s' mu zvjezde ispod vrata i kita mu na sablji, pa oko nje. A njoj ti to godi, što se gospodin oko nje vrze, pa ti se sklepa s njime. Ena ih i danas na sajmu. Piju ispod šatre, a pred veće će kući.

Nevjerna je ona — prava dekla. — ne misli više. —

Ivo je nijemo zurio pred se — dugo,

I nije ni opazio, kako ga je majka na rastanku svega, svega izljubila i okvasila staračkim suzama. — — — — —

— Hej, minaž je gotov, izdere se na nj inpekcionu vojnik, hajde unutra, vidis, već svi odoše.

Ivo se trgne kao iza sna. Ogleda se uokolo. Perivoj je bio prazan. I on se diže i podupri šljakama stade se povlačiti prema ulazu.

— Da, bolje je ne misliti — progundala kratko, — samo — može li se — ne misliti? — dokrajći zdvojno stavši poružno kraj stola, na kom su bile poredjane „Sale“.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Pečatstvo slob. i kr. pov. trgovšt. Samobor.

Br. 4441 — 1913.

Samobor, 15. rujna 1913.

OGLAS.

Kr. financijalno ravnateljstvo u Zagrebu naredbom svojom od 10. rujna 1913. broj 68.889. Z. II. a. — 1913. dostavlja raspisni upisnik o porezu na javno polaganje računa obvezanih poduzeća za godinu 1913., koji se u smislu §-a 16. uredovne zbirke o rukovanju poreza broj 60.000. M. F. 1913. (§ 18. zak. čl. XLIV. : 1883.) na javni uvid izlaže u općinskoj kući kroz 8 dana naime od 22. — 29. o. m. s upozorenjem, da svatko u Registar ugledati, te u pogledu poreznih prijedloga koji se tici njega samoga ili drugoga koga, svoje možebitne primjedbe učiniti može.

Te primjedbe mogu se u gornjem roku podastrijeti kr. financijalnom ravnateljstvu, a kašnje porez raspisujućem povjerenstvu.

Natpis:

M. Kramar

Božidar

M. Tršnik

Svaki Hrvat rabi samo

Alabaster pastu

i vodu,

koje su najbolja sredstva za njegu zubi, a prodavaju se u korist „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u ljekarni g. Mirka Kleščića.

Krava, junica, telička

simentalske, pasmine prodavaju se u Samoboru Toplička cesta br. 5.

Stan od 2 sobe, kuhinje i nuzgrednih prostorija iznajmljuje se odmah, Starogradska ulica broj 13.

Rendes-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište

„k, bodačkom rogu“

Novo i krasno uređene sobe s električnom rasvjetom. Elegantsna restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo.

Brza i točna poslužba. — Cijene umjerene.

M. Pilaj, svratištar.

4 filira

4 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 filira.

Zdraviju neškodljiv.

Prva hrv. tvornica cigaretog papira
U ZAGREBU.

4 filira

4 filira

SAMOBORSKA ŠTEDIONICA

utemeljena god. 1873.

Štedionika glavnica
I vlastite zaklade
K 848.145—

Podjeljuje zajmove na
mjenice, na hipoteke i
na vrijednosne papire.

TRG LEOP. SALVATORA BR. 8.
VLASTITA KUĆA.

Prima i ukamaće uložke
na knjižice i na tekući
račun.

Štedni učitelj koncem
g. 1912.
K 1.500.071-55

Unovčuje čekove i doz-
nake na domaće i ino-
zemna mjesto.

Mijenja inozemni novac uz najpovoljnije tečajeve.